

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriafly-ház),
 hová a lap szellemi részét megillető közle-
 mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Égész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hónapra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adtnak vissza.

A politika színterén.

Kolozsvár, febr. 20

Ha tagadná is valaki, kétségtelen, hogy a fehér medve birkozása a sárga macskáival érdekli most a világot, hova elszállítja a telegram a puskaporszagot. Mi lesz a kis Japánnal, ki a törpe Dávid szerepére vállalkozott? Leparityázza-e a vén és oszlopderékú Goliáth szemét, mely csendet-rendet diktál a Néva part-járól az öt földrészeknek? A nagy tömeg jóhiszemű, idealista és romantikus. A nagy embertömegek szentül hisznek a Japánokban. Amsterdámotól, Alexandriától és Kolozsvárig mind meg vannak győződve a kaszinókban a lapolvasók, hogy Japán csudát művel. Most egyre-másra szerencsés hírek érkeznek. Hájókat fűznek, orosz hajóskapitányokat sülyesztnek, kozákokat villásreggeliznek. Így lesz ez még egy darabig. Két hónapig, négy hónapig. Amikor érvényesül a gtavitáció-elmélet s a kis bersekedő vaskarikát örökre magához kapja a nagy czárdelejsége. De úgy, hogy aztán le nem szedi onnan idő, jajveszékés, fenyegetés, ígértetés.

Vajon van-e része a világesemények szálainak szíjeltérgetésében Ausztriának és Magyarországnak? Vajon az ottidő nagyhatalom kinyitotta-e szemét, mikor más nemzetek már számvetéseket csináltak és ágyukat töltöttek okos diplomáciai szélgjegyzetek egymáshoz való kioldoztatásában. — Vajon a híres osztrák diplomácia gondolt-e arra, hogy a világ rendjének megbomlása következtében kálkózkodó érdekeket összebogarozza a saját bölcsességéből és ravaszágából, hogy egy kis tejjelöltést csináljon ott, hol csezári lakomára készül a vén Európa? Egy teljesen megbízható budapesti újság szomorú dolgokat penget a külpolitikánk éberségéről.

Azt tudnillik, hogy a mélyen tisztelt osztrák-magyar nagyhatalom annyit sem nyom a latba, mint egy pipadobány. Más nemzetek nagy követeléseit szavait meghallgatják, adnak rá valamit. Az osztrák-magyar nagy követtség vélemény nyilvánítására Japánban a kicsi pincsi se volt kíváncsi. Pedig ezért a haszontalan formalitásért, melyet a közös nagy követtség elmulasztott, milliókat áldoz szegény Magyarországnak és vele Ausztriának. Egészen mégse dülnek dugába a milliók. Megvan a czim és a kis elemi alkotmány. Aból megtanulják a serdülő diákok, hogy ez a világtörténelmi nonsens, a dualizmus, a két pupa teve, nagy hatalmi milliókat legel Magyarországnak füves térségeiről. A papák azonban, kik újságot is olvasnak a kávé mellett már azt is tudják, hogy ezek a milliók olyan titulusra mennek, mi-ből nem jön vissza egy ficanyi vitulus. Még annyit sem ér, mint a Hatvani Deutsch főrendiházi tagsága, holott az is szép summa. Mert nagyra-becsült cukorgyárosunknak van egy votuma a tornyos palotában, az osztrák-magyar nagyhatalom csak statisztika szerepet játszik a nagy színjátékban, melyet Oroszország rendez Japán nap-sugaras földjén.

Mégis, talán délen, Maczedoniában, Albániában, Bulgáriában cselvetéseket végez a nagyhatalom. Talán? Ez kisebb kaliberű mérkőzés, itt talán meri csatogtatni az agyarást. Mi az egy Sarafov taktikáján átlátni? Mi az, Ferdinánd és Péter királynak borsot törni az orra alá? Mi az, egy Kárpátok közti nagyhatalomnak, a selyemes bécsi diplomáciának, a fnom szakállu Agenornak, ki olyan gyönyörűséges pohárköszöntőket tud mondani a delegációk banketeken, hogy kilelheti a sárga irigység Apponyi Albertet is? Ugy áll előtte Balkán térképe, mint a betűs szekrény egy kitűnő szedő előtt. Kivülről tudja az á-t s a b-t, behunyt szemmel is kiszedi a nagyhatalom titkos diplomáciai betűit, melyeket idehaza, Bécsben a tervek, remények, álmok arany abécéje gyanánt fűz össze Agenor kegyelmes ur. Jó óráiban barátja a magyar nemzetnek is, hát adassék hála talentumos buzgalmaért, ha Magyarországhoz találna csatolni Szerbiát, Pálostul, Péterestül, a keresztény pópákat elűző Macedoniát és a határaitra érzékeny Bulgáriát. Fellendül akkor Magyarországnak a serteskereskedés, a déli szilva-termelés és a datolyafegyasztás. Lesz még bővíben füge is, csak tűkör kell

majd, hogy megmutassuk — önön-magunknak.

Még egy pár karczolat a politika színterén. Még világháború, Balkán áspiráció se, csupán néhány magyar baka élete forog koczán. Azoké a magyar bakáké, kik fellázadtak a jogtalan visszatartás ellen Trebinjében, Bileken, s a kik most keserves rabság kenyerét eszik idegen földön. Ha más nemzet fia volnának, akadna szószólójuk, mivel magyarok négy—öt éven át nem lépik át a börtön küszöbét. Büntetésük háromszor akkora, a mennyit megérdemelték. Hatszorosa fokozza az a bánásmód, melyben a szegény fiúk tisztjeiktől rész sülnek. Bizonyára kevesen bírják ki ezt a rettenetes fogságot, melynek legtűrhetlenebb sulya az a tudat, hogy igazságtalanul kötözik vasba kezüket. De ki törődne velük, szegény, névtelen magyar katonákkal. Egy-egy pajtásuk levelet ír édes anyjának, rokonának, bátyjának. Ezekből a levelekből nyilvánosságra kerül egy néhány. S az egyszerű, mesterkétlen sorok erősen megmarkolják a közönség lelkét. Néhol könnyek is perregnek alá a szemekből. Eppen csak azokat nem hatják meg a nehéz sorok, kik a rabságban színlódó magyar fiukért felemelhetnék szavaikat. A helyett tárgyalnak a külpolitikáról, a mi nincs, bolygatják a Balkán szénáját, melyet úgy sem az ő villájuk szed rendbe és halványan, dadogva rebesgetik a magyar nyelv jogait a delegátusok előtt, a mit ilyen instálásokra sohasem adnak meg. Régi jó magyar szokás ez. Törödni a más dolgával, söpörni a más portájára előtt. Pedig más kárán tanul az okos. Travesztáljuk a mi erkölcsünk szerint így: *maga kárán tanul a magyar!*

K. M.

A hétről.

Kolozsvár, febr. 20.

(A helyzet.)

Az osztráknak több százados politikája, hogy hol a nemzetiségeket lázítja az államtartó nemzet ellen, hogy ezáltal sakkba tartsa az önállóságra való törekvést, hol pedig a pártok között szítja a harcz tűzét, hogy ezáltal a nemzeti egyetértést és a nemzeti erő tömörülését megakadályozza. Az a ki-élelt viszony, a mely a magyar politikai pártok közt tapasztalható, az osztrák műve. Tudják jól Bécsben, hogy addig a nemzet nem jelentékeny tényező, a meddig a pártok kinos tusában állanak és ebből kifolyólag személyes torzalkodást folytatnak. Tiszát tehát felülről arra biztatják az osztrák politikusok, hogy mindent el kell követni, hogy az ellenzék ereje a parlamentben megtörjék.

Ere mutat a miniszterelnök ur legújabb terve, mely szerint, a házszabály módosításával elakarja érní, hogy a parlament üléseit napokra is kilehessen nyújtani s így az ellenzéknek s ezzel a parlamentarizmus intézménynek tönkre tehesse.

A múlt évben megindult nemzeti mozgalom, nagy ijedelmet szült Bécsben. Ausztria jóvedelmének forrásai és nagyhatalmi henczege veszélyben forognak, mihielyt a magyar nemzet nem lesz alárendelt rabszolgai viszonyban. Az osztrák csak a magyarok fölött ur ezen a földön. Ausztria csak Magyarországtól táplálkozik és mihielyt ez a rabszolgai ország felszabadul az osztrák bilincsek alól: Ausztria napja leáldoz.

Ezért hát Bécsben érthető örömet kelt minden pártviszály és minden testvérháború, a mi Magyarországnal kitör. Tiszta grófhó pedig szívesen megsegítik mindenben, a mit a nemzeti mozgalom elfojtására tervez. Azt pedig sajnos tapasztaljuk, hogy a miniszterelnök ur nem riad vissza az eszközöktől, a mivel hatalmát hosszú időre biztosítva, Magyarországot Ausztria kedve szerint kormányozza.

Ez a szomorú helyzet ma. Itt volna az ideje, hogy a nemzet minden pártja egyszer már a hazaszeretet érzelmében egyesüljön az osztrák fondorlatok és a hatalmi nagyravágás ellen. Nem abban kellene találni a virtust, hogy egymást gyanúsítsák, kicsinyeljék és gunyolják a pártok, hanem abban, hogy a nemzeti jogok védelmében egyesüljenek, mert ha egyszer Tiszának sikerül a házszabályoknak az a módosítása, a mit tervez, Magyarországon is kezdetét veszi az abszolutizmus.

(A háború.)

A kelet-ázsiai háború egyre jobban kelti fel a közönség érdeklődését. Ugy lát-

szik, hogy az orosz és japán összetűzés mind szélesebb körben hozza mozgásba a népek és nemzetek érzelme világát. Kínának semlegességet parancsoltak a hatalmak, de az a semlegességi megrendelés nem lehetett egészen őszinte, mivel a mennyi birodalom milliói mozognak. A sárga faj rokon-szenvelve tekint a hadakozó sárgák felé és nagy tömegekben lepi el a mandzsuriai orosz vasut mentét, mivel szeretné elvágni a közlekedési utat kelet és nyugat között. Ez pedig nagyjelentőségű esemény, mert Kína a maga nagy tömegével és az orosz iránt érzett gyűlöletével retentő nehézségeket okoz az oroszoknak, a mely a hadviselést szerencsétlen körülmények között kezdette meg.

Több millió értékű hajói elpusztultak és megrongálódtak. Legutóbb pedig a Baikal-tó nyelte el három orosz ezred összes legénységét, a mely magában véve is súlyos katasztrófa.

Ennyi veszedelem és csapásra Oroszország ideges lett. Különösen ha látja, hogy Anglia a sárga tengeren akkora hadi flottával tüntet, mint a két hadakozó fél flottája összesen. Ezenkívül az angol expedíció Tihetben is előre nyomul, a mit Oroszország féltékeny szemmel néz és a mire ismét elfogja az idegesség.

Az egyre szaporodó orosz vereségek úgy látszik nemcsak a czárra, de a német császárra is rossz benyomást tesznek, mert Vilmos császár ugyancsak siet hol a czárt vigasztalni, hol Angliát elítélni, a miért nem folytat oroszbarát politikát.

Ebből láthatjuk, hogy a háború mind szélesebb alapokon mozog. Az uralkodók élénk érdeklődéssel kísérik az európai zsarnok háborúját. De a japánok sem állnak egyedül, mert Kína jól tudja, hogy a japánok leveretése Kína felosztását vonná maga után. A háború vége tehát ez idő szerint beláthatatlan. Az egész világ érdeklődéssel tekint Keletázsia felé, a hol a sárga és a kaukázusi ember harcza folyik pusztán kereskedelmi érdekből. Ám a harcz olyan arányokat ölthet, ha a Balkán mozgalmat is figyelembe vesszük, hogy egész Európa és Ázsia megrendülhet bele.

A háború.

Csend.

Vizbefúlt ezredek.

A boxerek.

Akár csak háború se volna, olyan csend van a Sárge-tenger tájékán. Vagy csakugyan nem történik semmi, vagy megszakították a táviró összeköttetést a harczter és a világrészek között. A japán császárról tudjuk, hogy cenzura alá vetteti a haditudósításokat s a nem tetsző táviratokat visszatartatja, de az oroszok ilyen tilalmat még nem bocsátottak ki. Így tehát azt kell hinnünk, hogy a port-arthuri ütközet óta tényleg nem történt feljegyzésre méltó dolog, mert akkor legalább az orosz hírfordásoknak volna valami jelenteni valója. Mindössze a szárazföldi ütközet előkészítéséről, az ellenséges csapatoknak a Jalu folyó felé való meneteléséről érkezik egy-két hír.

Vizbefúlt orosz ezredek.

Prága, febr. 19.

A „Narodni Listy” jelenti Szentpétervárról, hogy a Bajkal-tó jege a csapatok átvonulásakor egy helyen, hol mintegy 1447 méter mély, 200 méter szélességben meghasadt. Hivatalos jelentés szerint két ezred utász és egy ezred vasuti csapat vízbe fúlt.

A boxerek.

London, febr. 20.

Pekingből érkezett hírek szerint ottani diplomáciai körökben a boxszer-lázadás közeli feltámadásától tartanak. Főképpen Kuangtung vidékén öltött már is fenyegető arányokat a mozgalom. Kantonban és más helyeken plakátokon megsemmisítéssel fenyegetik a madzsu-dinasztiát az esetre, ha még tovább is vonakodnak a birodalom egész hatalmát érvényesíteni az iránt, hogy Oroszországtól elvegyék Madzsurit. A kelet-ázsiai konfliktus kitörése óta az idegen gyűlölet a végső fokozódott. A kantoni konzulok az alkirálytól részletes utasítást kaptak arra, hogy tegyenek széleskörű intézkedéseket a lakosság védelmére.

Maradjon-e Székelyke-reszturt a képezde?

Mint székely embert, a kereszturi képezde ügye melegen érdekelt. De kijelentem, hogy sem képezdei tanár, sem székelymegyei nem vagyok. A kereszturi képezde ügyeit belülről nem ismerem, de eddigi életét figyelemmel kísértém, tanárait, tanítót jó részt ismertem. Tudom milyen hatása volt.

Tehát csakugyan az volna a kérdés, hogy Keresztúrról Marosvásárhelyre vigyék ezt a képezdet? Az Ellenzék egyik közelebbi számában egy valaki azzal argumentál, hogy olyan tanítót ismer a ki soha sem járt túl faluja határán! nem tudja mi a fürdő. Nem látott várost, nem látott méltóságos urat, semmit sem látott, s mégis tanító. Hát ezek valóban nagy dolgok kicsinyben, s még nagyobb baj volna, ha Keresztur egy ronda falu volna a hol csak rosszat lehet látni s nem lehet tanulni — ami azonban szerencsére — nem igaz. Olvasom azt is, hogy mostani miniszterünk nem az Eötvös szemével látta Kereszturt, tehát elakarja onnan vitetni. Tisztelem az ilyen jóléti-sültiséget, de csodálkozom, ha a miniszter ur nem vitetné maga mellé Budapestre, mert hisz M.-Vásárhely Budapesthez mérten csupa „por, hamu, semmi”, s ott láthatná minden nap a jelen és a jövő mindenki minisztere.

Azt is olvasom, hogy a régi igazgatók mind derék emberek voltak. De a jelenről nem szól a cikk. Én sem szólhatok, nem ismerem, de az ellen tiltakozom, hogy a képezde mostani bajai miatt, ha ilyenek vannak, Keresztúrról elvittessék.

Merem mondani, hogy Eötvös miniszternek kitűnő jó belátása volt a nemzeti érdekek világába.

Tudta Eötvös nagyon jól, hogy Székelykeresztur, Budapest, Kolozsvár, M.-Vásárhely és Brassó között átvezető ponton van. Jól látta, hogy a vasuti hálózat fővonala ezen a ponton kell, hogy keresztül vitessék. Ha nem így történt, ha száz és száz oláh honfitársaink több érdemet szereztek a magyar kormányok előtt, mint a székelyek, azon most már ok nélkül buslakodunk, de, hogy a mai kormány halálra ítélje azt a szépen fejlődő kis várost, melyet elődei mostohán ott feleltek az utszélén, nagyon gyalrlokoskodásnak tartjuk. De megértjük, mert mi magyarok a hazát úgy akarjuk föliragoztatni, hogy mindent egy helyre összpontosítsunk, pedig hát mit ér a fő ép lábak és gyors kezek nélkül s mind ezek az apró ujjak nélkül. Vigyázzanak az operator urak ne kicsinyeljék az apróságokat, mert ezek nélkül az egész test feldől, mint egy lomha bálvány.

De nézzünk szembe azzal falusi meg városi neveléssel. Az Ellenzék Erdővidéki cikkirója azt képzeli, hogy a képezdei növendékeket az utca növeli. Valóban egy városban sok épület dolog foly az utcán. Van városainkon flasterkopogató a kellőnél is több, de mit tehetnek róla a képezdei fiúk ha őket az intézet előjártsága egy internatus magas falai között tartja?

A mi szerény fölfogásunk szerint a nevelést a család adja. A gyermekek lelkében a család fejei lehelik a tudás s az erkölcs szelémét. Egy ügyes, jól művelt, tiszta lelkű és magas műveltségű anyja a legfőbb eső oláh faluban is jó magyarrá, magas műveltségűvé tudja növelni gyermekeit, ha 12 van is.

Egy nevelő intézet, már pedig a képezde nem egyéb, a szó teljes értelmében olyan mint egy nagy család, azzal az előnyös különbséggel, hogy egy családfő, az igazgató vezetése alatt többen, 10—12 jól művelt érettkorú tag foglalkozik az ifjak nevelésével és oktatásával. Mi jól tudjuk hogy nálunk a tanterv és az „előjárás” szerint az értelem tömítése a legfőbb dolog s a nevelés jórészt az igazgató és a tanárok jó indulatára van bízva, holott ha megfordítva, vagy legalább arányosítva volna, sokkal bizonyosabb lenne a jó eredmény, az t. i. a mi azután megéreztető lenne a falusi iskolában s a falusi népen.

A képezde 14—18 éves ifjakból telik meg. Mire számítunk ekkora emberekkel? Csak nem gondoljuk, hogy azok az I. II. III. éves tanulók a szalonokban forognak akár Budapestben is?

Világlatást akarunk biztosítani nekik? Akár hol legyenek is e házban, ki kell vinnünk onnan máshová is — s ezt ugyan megteszik a képezdek s a gymnásiumok. De akkor is csak úgy érnek célát, ha a tanárok mindig mellettük és körülöttük lesznek s helyettük látnak, tapasztalnak, bírálnak és következtetnek, mert bíz az az ifjú elme magára hagyva sehol sem megy sokra, legalább is a jóban.

Mondjunk-e példát. Közelebről egyik nagy városban, a hol egyetem is van, egy tanfűrű emlékére nagyszabású hangversenyt rendeztek; s az egyetem, 3 papnevelő, 3 gymnasiom, 2 képezde, 1 kereskedelmi akad. sok ezer növendékből nem találtatott 20 mond husz, a ki e magas művészet, e szép estély iránt érdeklődött volna.

No de az is igaz, hogy a pikáns francia bohózatok és operettek tanulmányozására megtöltik a színház utolsó álló helyét is, a karzat pedig zug a sokaságtól.

Külföldre is tekinthetnénk ott is olyasmit látnánk, hogy a nagy városból kifélf vizsik a nevelőintézeteket. De enniből is, azt hisszük nyilvánvaló, hogy a nagyváros relativ ért lebben is vajmi kevés előnyt nyújt egy képezdeknek, mert ha vannak is olyan közönyvttárak, művészeti, archeologiai, ásványi, növény vagy állattani muzeumok, a melyekben tanulhatnának, nem tanulnak, mert tömegben látni lehet, tanulmányozni nem. A tanulók az alatt a négy

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögcentiméternyi — hirdetési ár
 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

Ngilttéri cikkek garmond sora után
 40 fillér fizetendő.

év alatt ellehet látni a képezdekben levő muzeális tárgyakkal.

S ha ilyenek nincsenek, ki a hibás? A falu, vagy a város? Korántsem, hanem a fenntartó lestület v. hatóság. Ez segítsen a hiányokon.

Szerintünk nem azon kell gondolkozni, hogy Székelykeresztur, hol mindig nagyszámú tanulója volt a képezdeknek, elvigyék hanem, hogy a czélnak megfelelő tanári személyzettel s a tanulóira szükséges minden eszközzel fölszereljük.

Szerintünk a székelység zömének, Udvarhelymegyének a kereszturi képezde olyan tartozéka, mint a két Küküllő. Utóvégre azt a két forrást nagy mesterkedéssel a hegy tulsó oldalára lehetne erőszakolni s a Marosba juttatni, de mit érünk vele, hisz még Aradon sem hajónak rajta, pedig ott benne van e két testvér.

Hogy nemzeti és nemzetiségi érdekből milyen szolgálatot teljesített a kereszturi képezde a multban, arra Borbély úr igazgató rámutatja. — 25 éves történelme fényesen igazolja.

Nem szólunk Marosvásárhely fejlesztése ellen. Lássák el katonai iskolával, sőt képezdekkel is, de a székelykereszturit ne bántásuk sem kicsinyes okokból, sem magas politikából, hanem inkább tegyék tökéletessé benn a saját falai között s meg fogják látni, hogy a maga dolgát fényesen elvégzi. Az a kis falu pedig, ha lassan is, de rendre csak szép mezővárossá lesz. A ki ismeri, meglepetéssel látja, mily nagyot haladott mindamellett is, hogy a mostoha sors kiejtette a világtorgalomból. Nem falu ez többé. Szeressük már egyszer a székelyt egész szívvel s ha a jobb kezünkkel nyujtunk neki valamit, ne vegyük el a ballal!

Székely B. György.

LEVELEK.

Vallásos estélyek

Brassó, febr. 19.

A brassói ev. ref. egyházközség tanács termében az utóbbit két szombaton folytatlagosan vallásos irányú estélyek tartottak, a következők műsorral: 1. Az ifjusági énekar énekelt az XXXIV zsolnárt harmónium kísérettel. 2. Imát mondott: Koos Ernő felsőbb oszt. tanuló. 3. Felolvasott Csulak Lajos tanár „Az égig érő szeretet” czimmel. 4. Szavalt a „Az utolsó honvéd” czimű költeményét Farkas Imréné, Kovács Jenő joghallgató. 5. Hegedű szólót játszott, harmónium kísérettel Kéty Endre pénzügyi tisztviselő. 6. Arany János „Alom és való” czimű költeményét szavalt, Józsa Józsa felső kereskedelmi isk. növendék. Dicsőretet énekelt, az ifjusági énekar. Zárszót modott: Péchy Árpád ev. ref. lelkész. A második estély műsora volt: 1. Az ifjusági énekar énekelt a LVII Dicsőretet harmónium kísérettel. 2. Imát mondott Páldeák Sándor közép isk. tanuló. 3. Felolvasott, Dr. Gencsy Endre ny. főtanácsos, tiszteletbeli egyházi főgondnok: „Előttapasztaim és hitem” czimmel. 4. Gáll Ferenc közép. isk. tanuló szavalt a „Keresi az Istent” Dicsőretet Móról. 5. Hadnagy Kálmán közép isk. tanuló szavalt a „Alant és fent” czimű költeményét Tompa Mihály-nak. 6. Duetet énekelt harmónium kísérettel a ref. ifjusági énekar. 7. Zárszót mondott, Péchy Árpád ev. ref. lelkész. E két felolvasás a 6-és 7-ik volt e téli időnyben. Mint az előző alkalomkor is, ugy most is a tágas tanácsaterem szufolásig megtelt közönséggel. Csulak tanár, valamint Dr. Gencsy Endre főtanácsos felolvasása, egyezszoval az egész program teljesen leköttette a közönség figyelmét; ngy hogy minden pontnál élénk tapsjelöl adta a közönség elismerésének a szereplők iránt. E felolvasás, illetve vallásos estélyek nyolcz év előtt létek meghonosítva a brassói egyházban, létrehozásuk és célirányos vezetésükért elismerés illeti a buzgó lelkész, ki ugy maga, valamint az általa felkért szereplők nagy szolgálatot tesznek működésükkel a magyar hitélet és irodalom kultiválása körül, itt e nemzetiségi vidéken.

Székely tanítónőképzés.

M.-Vásárhely, febr. 29.

A sepsiszentgyörgyi, más néven, Székely tanítónőképző intézet negyedik éve áll fenn, kritikán aluli bérhelyiségekben.

Nemcsak az épületek, valami Dacozóféle régi kúriális maradványai, de maga a hely is, ahol ezek még dacolnak az idővel teljesen alkalmatlanok ilyen köztinteztet céljaira. Alkalmatlanok az elszármítottaknak fogva, a talajvizben bővelkedő sárga földes terület egészen üdömlen volta és fapiacznak használt környéke miatt.

Ott, valahol a Csiki-utca felé, hol az ósdiágból most előnyösen bontakozó Sepsiszentgyörgyi város kevésbé fejlődik, a fapiacz egészségeivel, tilt szemeset tér szélén, bizony nehéz elképzelni, modern köztinteztet — még a székelységnek szánt szegénységgel is — melynek nevelő oktatásra hivatott leány növendékei épp a fejlődés korában szívják el miázmát s hatásuk következtében — ninos kizárva gyöngylt testi erővel, talán a sorvasztó kór osrával foguak a jövő nemzedék neveléséhez.

Es ez az intézet, a Székelytől egyetlen nagyobb leánynevelő intézete ott áll még is, kisebb-nagyobb lyukakban, tehát cöljainak még nem felel helyiségekben, egészen ségtelen ronda környezetben, a hol pláne leánynevelő intézeteket feladni a miénk-

nél szegényesebb viszonyok között sem szokás, de nem is tanácsos.

Mikor ezelőtt négy évvel, a székelyföldi igényeknek s általában az országos szükségletnek is tulsok óvónát képeztek s elhelyezni nem tudták, tehát a sepi-szentgyörgyi óvónát képzőt is átalakították tanítónképzővé.

Az előnyös cserén fellelkesülve, az érdekeltek a város legszebb részén, a méntelep kezelőseinek mostani épületeit ajánlották fel a nöképző óvónájaira.

Hozzájárult Háromszékvármegye és S.-Szentgyörgyi város közönsége tetemes, szinte erőn felüli anyagi áldozatokkal, csak hogy minden igényeknek megfelelő intézetet nyisson. De azóta sem tudják ezt a három miniszter tárcakörébe vágó ügyet dűlőre juttatni.

Egyszer a belügyminiszter szöltöt bele az ajánlott megyei és városi hozzájárulások címén, majd a földmívelésügyi miniszter meglegette a ménlovak egészségügyi érdekeire való tekintettel (Azt mondották, hogy a ménlopek cserébe szánt hely egésszegtelen), aztán a kultuszminiszter szölt hozzá az építkezés és berendezés méreteit latolgatva. Sok baba között elveszett a gyermek. A képzőintézet még mindig nyomorúságosan van elhelyezve, szegény a székelyföldnek és annak a magasatos szent ügynek — székely ügynek — melyért az egész ország felállott.

Az idén már teljes négy évfolyamu 52 okleveles tanítónő fogja elhagyni a sok gazda mellett mostoha viszonyok közt látogatott intézetet. (Ezelőtt két évvel még nem volt zongorája) Persze nem a legjobb emlékekkel távoznak. Tanárnak, tanítványnak, egyaránt nehézséggel kellett küzdeni, ma is. Kéves idő és alkalom volt s van arra, hogy a fiatal szívet gazdagdgy tegyék, hivatása egész fontoságának megfelelően erősítsék. Legjobb törekvések is hajótörést szenvednek s még eddig kálítás sincs jobb jövőre. A tanárak küzd ideálokért a rideg valóság az élet naponta letép egy-egy virágot idealizmusuk fájáról.

Akarják, akarja Pálmay Lenke igazgató s vele az egész tanárkar, hogy boldog legyen az a szülő, a ki gyermekét Sepsiszentgyörgyön nevelteti, hogy mindent feltaláljanak ott a növekedék miáltal tehetségek fejlődnek, erőik kibontakoznak, hogy második, otthonuknak tekintsék ezt az intézetet és büszkén hivatkozzanak rá, életük bármily változatában.

Akarják. Sajnos, hogy mások nem akarják.

A kezdet nehézségei közben kormányok is változtak, a politikai viszonyok is rosszabbodtak, de ez nem elég ok arra, hogy a székely-kérdést oly közelről érintő tanítónképzést a nyomorúság felfőjében feledjék.

Éppen ezért most, a midőn ismételtlen is felemlelők szavunkat e köztintézet érdekében, reménykedünk, hogy az uj miniszter korrigálni fogja multak mulatságait, hogy Molnár Viktor államtitkár, ki a székely viszonyok felől első kézből tájékozathatja miniszterét, ösztönöz teltárra a helyzet tarthatatlanságát. Mi az ügyet székely ügynek tekintjük s mint ilyent visszluk a világ elé. Hallja meg mindenki, a kinek köze van hozzá, küzdjön mindenütt, hogy megkapja a sepi-szentgyörgyi m. kir. állami tanítónképződe megfelelő épületeit és berendezését.

A bosszu.

Felrobbantott tánczerem.

Párját ritkító büntényt követett el kedden éjjel egy fiatal legy y Nagy-Bajom községben, ahol a tánczerem felrobbanása következtében három halott és több sebesült maradt a romok alatt. A szomorú esemény így történt: Kedden este a falubeli fiatallág mulatságot tartott belépti díj mellett. Este kilencz óra tájban ment a tánczerembe Rösler Jakab nevű fiatal köfőjtmunkás, aki azonban nem akart megfizetni a 40 fillér beléptidíjat. A bárdledezők felszólították Rösler, hogy fizessen, vagy távozzon. Rösler egyiket sem akarta teljesíteni, aminek aztán az lett a következménye, hogy kidobták. Röslernek kétszeresen fáj az a kidobás, mert a szeretője bent tánczolt a tánczeremben, mégpedig olyan legénnyel, akire régóta féltékenykedett. Amint ezt ő maga is beismerte, azt még csak eltűrte volna, hogy kidobták, de hogy a szeretője egész éjjel mással mulasson, azt már nem tűrhette.

TÁRCZA.

A legjobb barátja.

Angolból fordította: Amica.

(15.) (Folytatás.)

— Azt gondoltam, hogy John soha sem fog már elmenni! — mondta türelmetlenül Boriskám, drágám, mi a válasza? Mit fog nekem mondani?

Boriska szerelmesen sütötte le szemeit.

— Azt akartam kérdezni, hogy tegyek-e csukrot a tejába; de már eszembe jutott, hogy nem szokta csukorral inni — mondá, a csészét feléje nyujtva — fogja, vigye el.

— De Hamlyn a fejét rázta s hangja komolyabb lett.

— Nem addig, míg nem válaszol — mondá. Már többször próbáltam magával beszélni, de mindig megakadályozta azt; most nem kerülheti el sorsát — az egyenes kérdésre egyenes választ várok. — Boriska, szeret? Akar a feleségem lenni?

Ez aztán igazán egyenes beszéd volt, gondolta Boriska. Egy kis elégtét mosolyt hozott az ajkaira s edesebb fényt a szemébe; s ámbár hosszú szempilláit még mindig lefutva tartotta, Hamlyn eleget látott arra, hogy bátrabb legyen. Elvette a leány kezében levő csészét s hirtelen letette az asztalra. Boriska elküldte magát a mint a csésze a tányérjához csörrent.

— Oh, vigyázzon — vigyázzon! Felmorné soha sem bocsátja meg nekem, ha ez a csészéje eltörik! — kiáltá.

— Soh' se gondoljon a csészévé! — Boriska, én azt kérdeztem, hogy „igen-e” vagy „nem”? — kérdi Hamlyn.

Ekkor a leány fölemelte a hosszú pillát és rá nézett s ajkai edes mosolyra nyíltak.

— Oh milyen buta! oh milyen vak! — kiáltá. Hát nem látja, nem tudja már régóta?

el. Hazament, összeszedett vagy másfél kilogram puskaport, amelyet a köfőjés lehe lopogatott el. Egy bádógszelenczébe tette és visszatért a kocsmá udvarára, a hol a ház falát alásta. Ott elhelyezte a doboz puska-port, amit aztán gyújtószinor segítségével felrobbantott. A robbanás következtében a házának aláaknázott fala összeomlott s a bedőlt falrészek a tánczolók egy részét maguk alá temették. Az explózió annyira megrémítette a mulatókat, hogy azt sem tudták, merre meneküljenek. Fokozta az ijedelmet az is, hogy a lámpák lehullottak és kialudtak, a sötéttségben pedig a szerencsétlenül jártak velőtrázó segélykiáltásai hallatszottak ki. A nagy robbanás felriasztotta az egész falut s mikor az emberek összefutottak, hozzádálltak a mentési munkához, amit csak hajnal felé tudtak befejezni. A romok alól Érsi Mihályt Komann Zsuzsannát, Veith Zsuzsannát, Veith Franciskát és Hahola Mihályt halva húzták ki. Rajtuk kívül Suri Mari, Novák Eszter, Bicsák Katalin, Simon Pál, Székán Illés és Staur Frigyes szenvedtek súlyos sérülést. A merénylet legényét még az éjjel elfogták.

Mulatság.

A Dávid Ferencz Egyet saját alapja javára Kolozsvárt, 1904. márcz. hó 5-én a „New-York” szálló összes helyiségeiben zártkörű házi estélyt rendez.

Védnökök: Gr. Bethlen Gézáné, Ferencz Józsefné, Haller Rezsőné, Pákey Lajosné, Weress Sándorné, Zsakó Istvánné, Csongvay Lajos ügyvéd. Fekete Gábor kir. táblai elnök, Gál Jenő kir. táblai tanácselnök, Góthárd Sándor bírtokos, Klobuchár Győző altábornagy. Molnár Sándor joggyűrés, Székely Ferencz koronaügyész, Elnökség: Dr. Boros Györgyné, Gyöngyösi Béláné, Dr. Nyiredi Gézáné, Fangh Erzsébet, Ferencz Zsuzsa, Arkosi Lajos, Hadházy Sándor, Mikó Imre, Pálffy Márton, Dr. Boros György titkár. Gálly Lőrincz pénztárnok. Rendező-bizottsági elnök dr. Mikó Imre.

Gyilkos merénylet.

Falusi dráma.

Egy bosszúálló legény gyilkos merénylete tartja izgalomban Tés és Kishegy község lakosait. Vasárnap este a két község közti országúton történt a gyilkosság, melynek egy fiatal, kéthetes menyecské esett áldozatul. Móra Ferencz tési legény ezelőtt két héttel vette feleségül Daróczy Márton kishegyi lakos lona leányát. A leánynak sok udvarlója volt a saját falujában is, de különösen egy Bogár Vince nevű legény udvarolt hevesen a leánynak, a ki feleségül is akarta venni, de a leány nem vonzódtott a legényhez semmiat másnak lett a felesége. Bognár és néhány falubeli legénytársa még a lakodalmot alkalmával bosszút akart állani Móra Ferenczen, de tervük akkor meghiúsult. A fiatal, csinos asszonyt az esküvő napján elvitték Térsre s azóta nem is látta szüleit. Vasárnap a fiatal házaspár kocsiira ült és áthajtottak Kishegyre, az asszony szüleihez látogatába. A kis faluban hamar híre futott, hogy otthon van az uj asszony. Meghallatás azt Bognár is, a ki néhány legénypajtással arra kérte, hogy Mórát és feleségét hívják el az azzap éjjel tartandó bárra. A fiatal pár hajlandó is lett volna mulatni, de az asszony szülei lebeszéltek őket s így este 9 óra után kocsiira ültek, hogy visszamenjenek Térsre. Alig értek ki a faluból, a szőlők melletti országúton haladva, egyszerre lövés dördült el s utána a fiatal asszony, a ki a férje mellett ült a kocsi elején, egy jajkiáltással hanyatt bukott a kocsiában. A férj ekkor visszafordította a lovakat s vágatva hajtott apósa házához, mire azonban odaért, felesége már halott volt. A gyilkos golyó halántékra érte a fiatal asszonyt s rögtön megölte. A csendőrség másnap többféle gyanuokot alapján letartóztatta Bognárt, a ki egykedvűen vallotta be, hogy ő lötte agyon a fiatal asszonyt, azért, hogy ha az övé nem lehetett, hát a másé se legyen.

Ha én férfi lettem volna, tartok tőle, hogy én már rég tudnám!

— Mit tudna, drágám? — kérdi Hamlyn. És szerette volna a leányt karjai közé venni s a választ mosolygó ajkairól lecsókolni; de a szobák ablakai arra néztek s nem tudta, ha vajjon kíváncsi szemek nem nézik-e most is őket. — De jó, hogy ez a kis félsz féken tartotta; mert mielőtt többet mondhattott volna, hogy Boriskát arra kényszeríthette volna, hogy az oly rég hallani óhajtott választ szavakba öntse, a magas legény ismét megjelent a helyszínen.

John illedelmesen köhintett, hogy a Boriska figyelmét magára vonja.

— Nos, John, mi történt? — kérde a leány.

— Kérem, Boriska kisasszony, a várból van itt ember. Azt mondja, hogy O'Connor ur haldoklik és azt kívánja, hogy a kisasszony menjen oda rögtön.

— Haldoklik? — Lehetetlen! — mondá Boriska erősen megrázkódva és elsáppadva. Ma reggel nem volt semmi baja; én láttam őt a házunk előtt elvologalni — mondá lihegve.

— Igen, kisasszony. Ma reggel egészen jó volt, mint rendesen; egészen jól volt — folytatta John részrehajlatlan bölcsességgel — olyan jól volt, a hogy egy órára belüli öreg urtól kívánni, vagy várni lehet; de — Tehát valami szerencsétlenség történt? — Mondja meg hamar, hát nem tud beszélni? — szölt közbe az őrnagy türelmelenül.

— Igen, őrnagy ur — legalább az emberek azt gondolják, hogy véletlen szerencsétlenség volt — vagy talán egy szélfúvó roham — mondta John, ki mindig válogatott szavakkal szeretett beszélni.

Egy kavics halmon találták fekvő, s a lova csendesen harapdálta a füvet mellette. Egészen eszméletlen állapotban volt, midőn fölvették onnét; de az utóbbi órában megszöfalt és úgy látjuk, hogy —

— Hogy jobban van? — Oh, mennyire örülök! Es maga mégis megijesztett és azt

Borzalmas eset.

Szörnyű babona.

Ageorgetowni bünyenyítő törvényszék (angol Guyanában) borzalmas esettel foglalkozott a minap. A karib-indiai törzsből egy asszony ikreket szült s nem tudott erőre kapni. Férje, Taruma a törzs varázslójához fordult, a ki orvos is, pap is egy személyben, s a ki kimondta a böles döntést, hogy az asszony, mivel ikrei vannak, házasságtörést követett el. Elrendelte, hogy az asszonyt tegyék ki a hangyáknak, majd mást gondolva (mert nagyon nehéz a diagnózisnak megfelelő orvosságot találni), varázstanácsot hívott össze egy éjszaka Taruma kunyhójába. A tanács arra az eredményre jutott, hogy Kalivát, az asszonyt gonosz szellem szállta meg egy kigyó alakjában, mikor az ikreket szülte, s hogy az egyik gyermeknek Kenaima az apja, egy természet-föltölti lény. Nincs más mód a gonosz szellemnek a kiűzésére, mint az, hogy az asszonyt elevenen el kell égetni, mert ha nem, a talu minden lakosát megkínózná az a földöntúli lény. Az indiánok valamennyien helyeselték a varázsló döntést, s Taruma a testvérével, a második feleségével, leányával és egy más asszonnyal együtt elvitte a beteg asszonyt öt napi járóföldre. Itt megállapodtak. Taruma függőágyat készített, a föld felett néhány lábnyira fölfüggesztette, a többi pedig fahasabokból máglyát rakott alá. Mikor ez meg volt. Taruma meggyújtotta a máglyát, a többiek pedig körülültek s végignézték az áldozat rettenetes halálát. Azután pedig hazamentek, roppantul megnyugodva a fölött, hogy a gonosz szellem kiszált az asszonyból. Később Taruma ismét kiment az erdőbe, s Kaliva hamvait eltemette. A törvényszék előtt Taruma kijelentette, hogy a feleségét nagyon szerette és csak a varázsló parancsából cselekedett, nehogy veszedelem érje a falut. A törvényszék Tarumát s a jeles varázslót halálra ítélte, de a kormányzó megkegyelmezett nekik.

Kommentárok.

— A gyáva. —

A legnagyobb elbeszélőnek Guy de Maupassant-nak „A gyáva” című nagyszerű novelláját szörül-szóra megismételte ez az ostoba élet. Berlinben ugyanis — így írják a lapok — egy Wilderer nevű fiatal ember párbajától való félelmében agyonlőtte magát.

Ez a dolog azonban egy kissé valószínűtlen. Még a Maupassant mesterein megrajzolt De Signoles őrgőrfján is csodálkozunk, hogy csupán azért, mert attól félt, hogy félni látják és hidegvérét nem lesz képes megőrizni, agyonlőni magát. A gyáva jelző pedig, melyvel a szegény Wilderert világsszerte megajándékozzák, egyenesen túlzás és igazságtalanság.

Nem azért, mintha az emberek túlságosan vakmerők volnának. Hiszen igen szívesen lovagaskodunk mindnyájan, ha csak a börtönről van szó, de az életünkkel kissé takarékosabban bánunk. Sőt mondhatnám azt is, hogy uzsoraskodunk.

A Heine memoárjaiban olvastam a nagy Löwe talpraesett feleletét, aki midőn őt Duvent őrnagy párbajra hívta, mondván „gyáva kutya én Löwe ur, ha meg nem verekszik” ezt válaszolta: „jinkább vagyok elő kutya, mint haldokló oroszlán.”

Igaz, hogy a párbaj nem tartozik az élet legnagyobb örömei közé, de az is igaz, hogy valami hősi bátorság sem szükséges egy kis parázs verekedéshez. Legalább is nem annyi, amennyi ahhoz kell, hogy az ember agyonlője magát. Mivelhogy ha az öngyilkosság volna a kellemesebb megoldás, a párbajozók legnagyobb része nem verekedne, hanem egyszerűen fölkötne magát.

Azonban méltóztatnak tudni, hogy a legtöbb ember mégis csak a kardot, meg a Komjáthy pisztolyt választja. A másik része pedig úgy tesz, mint a nagy Löwe.

Ezért érthetetlen dolog a Wilderer ur esete. Elvégre is Wilderer ur előtt egy alternatíva állott. Vagy elesik a párbajban, vagy nem. Ha elkészült a halálra, nem mindegy volt neki az, hogy a golyó 25 lépésről, vagy két centi-

mondta, hogy haldoklik! — kiáltá Boriska megkönynyebbült hangon.

— Igen kisasszony, ő haldoklik — az az hogy doktor Spoffieldnek az a véleménye róla. A hátgerinczeze kapott komoly sérülést; de az utolsó órában beszélt és a kisasszony után tudakozódott; Doultonné nem akart a kisasszony után küldeni; de az orvos nagyon sürgette — legalább Péter így mondja.

— Tudja is azt Péter! — mondá Homlyn türelmetlenül.

— Lehet, hogy nem tudja. A cselédek soha sem tudnak semmit — válaszolá John együgyűen. Kocsival jött Lisle kisasszony után.

— Megyek, készen vagyok.

Boriska felkapta a gyepen fekvő kerti kalapját s a fejére tette. A szép szín egészen eltűnt az orcájáról, ijedt szemei sötétebbeknek látszottak; de a Homlyn szíve edes gyönyörrel teltett, midőn a leány kezét nyujtva, azt mondá:

— Nem jön el velem? — Nagyon hosszú az ut és nem szeretek egyedül menni.

— Hogyne mennék? — volt a válasz.

S miután egy csésze teát megitatott vele, a kezét a karjába vonta, s az ajtó előtt reá várakozó kocsihoz vezette, felültette, s aztán helyet foglalt mellette.

Boriska nem beszélt az egész ut alatt; csendesen ült s mélyen elgondolkozva az alakon nézett ki és Hamlyn nem szakította félbe gondolatait, hanem békében hagyta. Így ültek hallgatagon, míg a kocsi a park kapuján áthaladt, s a fasoron felhajtott.

Boriska a nagy lépésén s a hosszú folyosón sietve követte a kulcsárt, s midőn egy ajtóhoz értek, mely előtt az ember megállt, s lassu hangon tudatta vele, hogy ez az ajtó abba a szobába nyílik, a melyben O'Connor ur fekszik, csendesen kinyitotta azt, s a nehéz bársony függőnyt félretaszítva, belépett;

Doultonné az ágy mellett ült. Egy biblia

méter távolságról küldi őt a másvilágra? Mert ha a párbajt választja, legalább reménye lehetett volna arra is, hogy ép bérrel menekszik meg a dologból. Amde ő szépen haza ment al kalmásint megfontolta a dolgot alaposan, meghánytavetette minden oldalról, mielőtt meglötte volna magát. Az ilyesmit ugyanis nem igen szokta okos ember elhamarkodni. Azzal a lelki győtrelemmel, amellyel magát az ellenfél kardja, vagy pisztolya elé azon az álmátnan éjszakán bizonyosan odaképzelte, a párbaj izgalmait is kiállhatta volna. Ő azonban a bizonytalan élet helyett a bizonyos halált választotta.

Hát én már láttam a halált minden ábrázatában. Fagyos lehellete már igen sokszor érintett az életben. Láttam embert meghalni bitófán, láttam a vasut kerekei alatt, láttam kórházban, építő-álmvány alatt, láttam vízbe fullót és láttam összeroszkodni embert a tűzhalál irtózatoss fájdalmaiban. Mondhatom, hogy egyikkel sem vagyok megelégedve, noha az orvosi tudomány rettenetes mosolylyal biztat bennünket, hogy egyik sem kellemetlen. . . Sőt ellenkezőleg, sokkal kellemesebb művellet a születésnél. Ami abból is kitűnik, hogy az újszülöttek kivétel nélkül sirva jönnek a világra, holott a haldoklók legtrikább esetben válnak el tőlünk zokogva!

Hogy azonban kellemes érzés volna az, midőn valaki, a kinek nem kell okvetlen meghalnia, saját akaratából teljesen reményvesztetten megöli magát, azt még senkitől sem hallottam.

Ezt még a visszatért öngyilkosok sem állítják. Ez az érzés minden érzésnél hatalmasabb lehet. A szerelmi csalódásnál keserűbb, kínosabb fájdalom nem ismerék. Betölti az élet minden pillanatát, megnérgezi minden gondolatát a léleknek. De még ennél is győtrelemesebb lehet az öngyilkosnak az életől való bucsuzása. Ok, mert a szerelmesekinkben többször is lehet csalódni, tőlük többször is el lehet válni, de az életől csak egyetlen egyszer.

Ehez pedig higgadt megfontolás, a reménység utolsó hajótörése és biztos kéz szükséges. Bármilyen elítélendő dolog is ethikai és vallási szempontból az öngyilkosság, mégis osztatlan bámulatot bírja minden ember, a ki sajátkezüleg küldi magát a pokolba.

A szabad akarat elveinek következetes keresztülvitelét látom benne, a mi nekem; az ostoba sors által ide-oda csapott gyöngye embernek mód fölött imponál.

És főleg a bátorság, a rettenetes, hajlithatalatlan bátorság. Ezért mondom, hogy Wilderer ur nem volt gyáva fráter.

Csakhogy ezt Löwe urék nem tudják és nem is fogják soha megérteni.

L. E.

SZÍNHÁZ.

Egyenlőség. Lord Loan mindenkép nagyilek, humanus ember, ki megbecsüli a szolgát, ember számba veszi, sőt még szurra is megintatja, hogy kifejezze irántuk érzett nemes emberszeretét. Kényes, finoman nevelt, uri leányainak mindez nincseniére. A lord utra kel, utközben szerencsétlenség éri Robinson sorsára jut a tisztas familia, a hol valóra válhat az a sokat hangoztatott egyenlőség, a mi folyton a száján volt lord Loannak. Azonban mint a napsugaras földhátán sehol, ott sincs egyenlőség. Az uj szigeten a testi ügyesség, az energia emelkedik felül és csafolja meg az egyenlőséget, a mint ködös Britániában folyton belebotlott az egyenlőségbe a születés, a rang, szellemi fölény, a társadalmi föltégek. Ki is világosul ez a napnál bizonyosabb egyenlőtlenség, nihielyt a hajótöröttség visszatérnek londoni palotájukban. Már mik győgyűgel az egyenlőség-theoria nyavalyájából lord Loan és, halad minden a régi kerékvágásban.

Ez a mese nem uj, feldolgozása azonban érdekes s nem egy ötlet csillogó buboréka pattan széjjel a fonák, kiélezett helyzetek között. Fantázia az egész, csupa lehetetlenségek halmazza, de lehet mulatni rajta, mert miért megy a földi halandó a színházba? hogy mulasson és mulasson, mindénáron. Belőlünk sem halt ki a jó kedv virágmagja, sőt még az első felvonás silány élettelenségével szemben is elnézők vagyunk. A színészeknek is fel kell melegedniök, mint a

jó káposztának. A második felvonástól jobban csinálták dolgaikat. Szép, elismeréreméltó sikere volt Szegőnek, Somlai már vitte valamire a szereptanulást, csak helylyel-közel még folyton fád a beszéde és halálisan unalmas. Tővölgyi Margit, Étsy Emilia, Gál Janka előkelő angol ladyk voltak beszédben, ruhában, mozdulatokban, bár néha a vigjátéki beszédmód habkönnyűsége el is veszett. Az első kacagás harsogását Csige Böske herőg Elizája indította meg, mely éppen annyiszor tört ki ujult erővel, ahány szót kiejtett Csige Böske, Mészáros, Kassai és Bérczi kisebb szerepekben kifogástalanok.

Egyenlőség. Barne fantasztikus szín-műve, mely bemutatóján általános nagy sikert aratott, vasárnap este páros és hétfőn páratlan sz. bérletben kerül színe.

IX-ik ifjúsági előadás lesz holnap délután a — Píros gyűléris, a főszerepekben Károlyi Leonával, Kassaival és Szentgyörgyivel. A darabról dr. Kiss Ernő unit. főg. tanár fog értekezni.

Józsi. Molnár Ferencnek uj bohózata, a Józsi lesz a hét ujdonsága. A mulattató bohózat czimszerepét, a vásott Józsi gyereket a kis Fehérvári Annuska fogja játszani. A darabban jó szerepek vannak, melyeket Kassai, Mészáros, Dezséri, Mátrai, Bérczi, Szegő és Somlai játszanak. A Józsi szombatn kerül bérletben bemutatóra.

Szegény Jonathán. Milőcker 6 év óta pihentetett operettje kedden kerül színe uj betanulással. A czimszerepét Kassai, az impresszárió Mátrai, Van der Goldot Hunfi, Mollyt Szabó Mariska, Harriettet pedig Károlyi Leona játszik.

Shakspeare-est. Csütörtökön Machbet fog színkerülni, Szakáccsal a czimszerepben.

Szőke Sári. Pénteken a budapesti Király-színház fiatal énekesnője, Szőke Sári fog vendégszerepelni. Az ifju szubrett-énekesnő az Aranyvirág czimszerepében fog bemutatkozni.

Heti műsor:

Hétfő: Egyenlőség.
Kedd: Szegény Jonathán.
Szerda: A drótos tót.
Csütörtök: Machbet.
Péntek: Aranyvirág.
Szombat: Józsi.
Vasárnap d. u.: Katalin.
este: Józsi.

Kérjük

* hátralékos *
előfizetőinket
az előfizetési
* díjjak, mielőbbi *
megküldésére.

MINDENFÉLE.

— Februárius 20.

— **A márczius 15-iki bizottság ünnepe.** A márczius 15-iki bizottság idei ünnepének egyik vonzó pontja lesz dr. Perl Ottóné szül. Halász Adél urnő éneke, kit a Márczius 15-iki bizottság elnöksége a tegnapi napon kérte fel és nyert meg a hazafias ünnepen való részvételre. Dr. Perl Ottóné ezelőtt Strassburghban volt szerződöttve s legkiválóbb énekesnőink egyike. A márczius 15-iki ünnepen a zongorán való kíséretére Stefanidesz Károly a kolozsvári Nemzeti Színház karnagya réretett fel.

A márczius 15-iki bizottság a következő átiratot intézte Megyeri Deszódhoz a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatójához:

A kolozsvári márczius 15-iki állandó bizottság nevében van szerencsénk tisztelt felkérni, hogy a vezetése alatt álló kolozsvári Nemzeti Színház műsorának megállapításánál a márczius 15-iki nemzeti ünnepre figyelemmel lenni sziveskedjék. Nem szükséges azt igazgató urnak mondanunk, hogy márczius 15-ike egyszerűs-mind e cenzura nélkül való színóródmalt s általán azt az emberségek és hazafias szellemet jelenti, mely nélkül szinpad sehol a világon fel nem virágozhatott, vagy hivatást nem teljesített. Tekintettel azonban az eddigi szokásra, bizottságunk kötelességének tartotta jó előre felhívni az igazgató ur figyelmét. Hazafias tisztelettel, Kolozsvárt 1904. februárius hó 19-én. Sándor József elnök, Fédér Ottó jegyző.

— **A Kossuth asztaltársaság estélye.** A kolozsvári Kossuth Lajos asztaltársaság 38-ik estélyét tartotta meg tegnapi este; az estély népes volt. Az estély a Hymnusnal kezdődött, melyet a máv ősszhang együtlet adott elő s melyet a közönség álva hallgatot végig.

Ezután Turcsányi Gyula lelkész, mint elnök jelentette be a márczius 15-e megünneplésére vonatkozó intézkedéseket.

Gorenecár István tan. képző intézeti tanár felsőbüki Nagy Párolt tartott tanulmány és értékes felolvasást.

„Őseink emlékezete és kurucz dalok” következtek ezután. A „Ősszhang” daleyget itt ismét remekelt. Most Kőnczey Imre állt fel s a Kossuth pohárát kezében monddott egy át gondolt, részleteiben is kidolgozott beszédet, melyben Kossuth törekvéseire és irányára mutat reá és azok követésére buzdította a hazafiakat. Beszédét nagy figyelemmel hallgatták, melytől benyomást gyakorolt s a beszéd végzetével zajosan megtapsolták a szónokot. Nép dal egyveleget énekelt az ősszhang a hallgatóság többszörös dőljenezése és újrászása által kísérvé. A máv. eme daleylete kiváló erket egyest magában, iskolázottságuk magas színvonalon áll, a mit Zsigmond Ferencz jeles karmesterüknek köszönhetnek egy felől, de más felől a tagok buzgalmának nemes érzésének, helyes vezetésének s a dal iránti szeretetének is tulajdoníthatni.

A felköszöntők során Tucsányi Gyula, Kecskeméthy István, Tanács József, Tompa Kálmán, Török Sándor szellemes, vidám és találó hasonlatokkal fűszerezett beszédekkel mondottak, mik a társaságot hangulatban tartották. Végül az „Összhang” elnevezte az Egressy szöveg-ját Farkas Ödön átdolgozásában. A társaság éjféli felé oszlott szét.

— **Az ipartestület ügye az esküdt-bíró előtt.** Per vesztés lett a kolozsvári ipartestület előjárásága az esküdt bíróság elé vitt ama panaszával, hogy dr. Schwarcz Miksa Zentay Leó és Székely Béla hírlapírók, midőn az 1902. évi ipartestületi választási mozgalmakból kifolyólag élesen bírálták az ipartestület tevékenységét s a régi rendszert, minden áron fenn tartani óhajtott klikeket, rágalmazást követtek el. Az esküdtbírósg 5 napi tárgyalás után tegnap este 9 órakor mindhárom vádlott felett felmentő ítéletet hozott. Az ítéletben a kir. ügyész megnyugodott, panaszok jogi képvisezője, azonban semmisségi panaszt jelentett be.

— **Időjárás.** Csendes ma az idő Erdélyben, két jelzőt használhattak csupán: néhol derült s ott fagypontra alatt van a hőmérőket másutt borult s már valami meleg érezhető. Különös változás sehol.

— **Semlegesség az égből.** Az ismert dán szatirikus, Ewald Károly, egyik kopenhágai lapban a következő kis rajzban ír a japán-orosz háborúról: Szent Péter apostól odalépett az Ur trónusa elé s jelentést tett az orosz-japán háborúról. Amikor végzett, az orosz angyal térdre roskadt s a kezét törölve szölt:

— Segíts az oroszoknak. Uram az igaz-hívó oroszoknak! A csár dicserni fog érte Péterváron, letérled előtted Mokszyában s az arcára borul Kazánban.

— Zúzd össze a kegyetlen zsarnokot, az orosz, én Uram! — esedekelt a finn angyal s telemtelte sótt, könyvzatott arcát. A francia angyal azt susogta Isten jobb fülébe:

— Segíts az oroszoknak, mert különben Franciaország bankrottá lesz.

Az angol angyal az Ur balfüléhez hajolt: — Hadd gyözenek tovább is a japánok, nehogy a segítségükre kelljen mennie Angliának.

— Vesd kárhözatra mind a kettőt! — sóhajtott a Kínai angyal szíve mélyéből.

— Hol van a japán angyal? — kérdezte a Mindenható. — Nem látom sehol.

— A háborúba ment, — magyarázza Szent Péter. — Éppen Port-Arthur bombázta.

Isten elgondolkozva nézett hol egyekre, hol másokra, azután mosolygás ült kiűrkészhetetlen arcára:

— Péter szolgál, hallod-e, — mondta, — semlegesek maradjunk. Gondoskodjál a nyilatkozat kiállításáról.

— **Tisztviselői telepe.** A szegény kolozsvári tisztviselői magas összegeket kénytelenek rápótolni szerény fizetésükből a lakpénzükre. E miatt nagyon szép számmal teltek szereztek a volt állami kertészeti telep villatellékeknek hatóságai jóváhagyással felszított területen, vagy oda ök hajlékot építenek. Am, de a város előírta, hogy a homlokzat előtt 7 méter, az oldal-utca felől 4 méter és a szomszédház felől 2 méter üres tér hagyandó előkertnek. A terv készítésénél most az tűnik ki, hogy ha a kívánt területek fennhagyatnak, a kiszabott és megvett telkeken nem marad elegendő hosszú és széles terület az épület kényelmese elhelyezésére. Ennélfogva most kataszteri, pénzügyi, igazságügyi s más villatellékek arra kéri a város közgyűlését, hogy elől 4 méter előkertnek való terület mellett a mellékutcazon az előkert-hagyások el. Valószínű, hogy a közgyűlés teljesíteni fogja a városi érdekeket nem érintő kérelmet.

— **A márcz. 15. eszméket megörökítő szabadság-szobor alapja.** A kolozsvári márcz. 15. állandó bizottság sok éven keresztül különböző hazafias és jótékony célra fordította ünnepélyeinek bevételeit. Mintegy két évtized óta azonban egy alapra gyűjt, melyből a márcz. 15. eszméket megörökítő szabadság-szobor létesüljön Kolozsváron. A szobor-alapot Hory Béla árvászei elnök, mint bizottsági pénztárnok gondnád és lelkiismerettel kezelte. A szobor-alap évről-évre növekedett. A tőke ma már a 12 ezer korona összeget meghaladja.

— **Gyulay Pál apárisi egyetemen.** Párisi levelezőnk értesít, hogy a Sorbonne-on a Litterature hongroise előadásán Kont professzor érdekesen méltatta Gyulay Pált. Gyulaynak több versét lefordította francziára s azokkal illusztrálta előadását. Kont előadásaira (magyar irodalom és nyelv) őt magyar, egy orosz, egy angol és több franczia iratkozták be. Van egy franczia hölgy hallgatója is, ki a magyar nyelvet szintén el akarja sajátítani.

— **Az algógyi földmívelő iskola** téli közzvizsgálatát ma tartják meg. Mint el-előző bizottsági elnök Sándor József orsz. képviselő, Emke t. alelnök föltitkár, Lészay Ferencz kir. tan. földbírtokos, Polcz Rezső Kolozsvár t. ügyésze, s a miniszter részéről Szentkirályi Ákos a kolozsmonostori állami gazdasági tanintézet igazgatója vesznek részt a közzvizsgálaton.

— **Perényi Margit menyasszony-sága.** A Délmagyarország írja: Perényi Margitról, színtársulatunk primadonnájáról megírta, hogy menyasszony és jegyese Schvabnak, az amerikai acéltüztűz elnökének a titkára. Nemrég kaptattantotta a titkát egyik vidéki lap, hogy Perényi vőlegénye nem Schvab, hanem dr. Laczkovich Elemér, budapesti kórházi főorvos, a ki a napokban Temesvárról is járt. Perényi tudvalegoleg ezt a híven-hírt is megozafoltatta. Tény azonban, hogy a „gentry primadonna” virágvasárnap visszalép a színpadra, a hol annyi sok tapost és babért aratott.

— **A ragadozó vadak árá.** A kártekonny ragadozó vadakért szép summákat helyez kilátásba Tallán Béla földművelés-

ügyi miniszter. Az erdőhatóságokat értesítette, hogy minden föld, vagy méreg által elpusztított farkasért 40 koronát, medvéért 30 koronát, hiúzért 30 koronát, vadmacskáért 30 koronát, rókaért 30 koronát, nyusztért 20 koronát, nyestért 20 koronát fizet. A ki mégis meg akarja a kártekonny vadakat irtani, ingyen kap e cszlra mérget. E díjak ama területeken ejtett vadakért jár, a melyek bérbe adásra vannak kijelölve, de még bérbe nem adtak.

— **A városháza kirakatai.** A következő sorokat vették:

Az „Ellenzék” tagnapelőtti számában megaziv-lendő indítványt olvastam arra vonatkozólag, hogy a városházánál a kapu két oldalán két bolt-helyiséget lehetne csinálni kevés pénzzel, a mi körülbelül jövedelmezné 2000 koronát.

2000 korona oly sok pénz a mi defizites váro-si háztartásunkban, hogy a városatyáknak jó lesz ezzel az ideával foglalkozniok és ha ök is úgy találják, hogy az „Ellenzék” indítványa helyes s csakugyan annak értelmében 2000 korona évenként könnyen szereshető; tegyék magukévá az indít-ványt s szerezzenek érvényt annak.

Egy polgár.

— **A korcsolyázó egyület folyó hó** 21-ére hirdetett közgyűlést elhalasztotta a jövő vasárnapra febr. 28-ára.

— **Vallások esték.** A f. év és hó 21-ikén, vasárnap d. u. 5 órakor. 1. az ev. ref. theol. fakultás diszttermében: 1. Ének. 2. Fölolvás: t. tanár: K. Kossuth Béla dr., a theol. fakultás ig. tanára. 3. Ének. II. A magyar-utcai református népiszkolában: 1. Ének. 2. Fölolvás: Isray József ev. ref. lelkész. 3. Szavaltat. 4. Ének. III. A hidevei ref. népiszkolában: 1. Ének. 2. Fölolvás: Molnár Lőrincz ref. pap. 3. Szavaltat. 4. Ének. IV. A városi nemzeti iskolában: 1. Ének. 2. Fölolvás: Tanár: Szabó Miklós h. pap. 3. Ének.

— **Az Erdélyi Kárpát-Egyesület** igazgató választása f. hó 19-én tartotta ev évben első ülést. Jelen voltak: Feilitzsch Arthur báró, képviselőházi alelnök; koltói Teleki László gróf; Bán Antal, tan.-felügyelő; Békésy Károly dr. egyetemi tanár; Eisler Máttyás dr. főorvos; Holitzer Nándor, Éjszaki Károly ny. máv. üzletvezető, Fekete Gábor kir. tábla-elnök, Gyöngyössi Béla erdőfelügy. Kossuthy Ignác dr. egy. tanár, K. Fodor János máv. ellenőr, Magyar Endre iparis, igazgató, Melitskó Frigyes máv. felügyelő. Örökös Mór tanítóképző int. igazgató, Pap Mihály ny. csendőrezredes, Ruzitska Béla dr. egyet. m. tanár, Szádeczky Gyula dr. egyet. tanár, Tanács József gyógyszerész, Kelemen Lajos E. K. E. jegyző, Merza Gyula főpénztáros, Kovács Géza titkár.

Jelentést tett az elnök Radnóti Dezső föltitkár elhunytá alkalmával tett intézkedésekről és nevezetesen arról, hogy az egyesületi iroda vezetésével, föltitkári teendői ellátásával a tisztikari tanács Kovács Géza titkár bizta meg, az Erdélyi szerkesztésével pedig Merza Gyula főpénztárost. Választmány az előter-jesztett intézkedéseket jóváhagyólag vette tudomásul.

Jelentést tett a titkár a tagok részére megszerzett új kedvezményekről, könyvadományokról, kiemelve Décsy Mór világhírű turisták ajándékát, ki 14 munkáját küldte meg az egyesületnek, az elhalt, a kilépett és az újonnan belépett tagokról, mely alkalom-al meglev ovációban részesítették Merza Gyula főpénztárost, ki annak emlékére, hogy tíz éve betölt, hogy a pénztárt átvette akképen jubilált, hogy alapító tagsági díj 200 koronát fizetett be az egyesület pénztárába.

A városi tanácsnak a kányafői messze-látóra vezető Flügél-utnának kikövezésére vonatkozó átiratára kimondták, hogy az egyes-ület az ut fentartását, javítását magára nem vállalhatja, mert az speciális városi érdeke. Kimondták, hogy Erdély természeti szépségeinek reklamizálására felvitt képek-kel előadások tartassanak, a képek beszerzé-sére 100 koronát szavaztak meg. Világkép Erdély czimben megjelenendő munkának elő-készítésére utasították az elnökséget és az illusztrációhoz Ürmösi Sándor széki festő-művésznek 4 darab széki-földi olajfestmé-nye megvásárlására felhatalmazást adtak.

Czáráné Gyula E. K. E. tsvst. tagnak, a ki a kolozs-bibari hegységben nagyszorú felfedezéseket és turista feljárás munkálato-kat végzett előterjesztett munkaprogramját a választmány magfáta tette és a turista-osztálynak végre-hajtásra kiadta azzal az ut-asítással, hogy a szerint, a mint a költségek folyósítatnak rendre valóisása meg.

— **Négy millió aggregény.** Az Északamerikai Egyesült Államok díseked-hetnek e szép számmal. Statisztikai adatok szerint a harmincz évnél idősebb aggregé-nyek száma éppen négy millió! Ez annál feltűnőbb, mivel épséggel nincsen hiány eladó leányokban. De, hogy nem akad ké-rőjük, annak oka leginkább az amerikai lé-nyok nevelésében rejlik. Sem a nép, sem az „előbbkelő körök” nem nevelik leányaitak jó gazdasszonyoknak. Az amerikai társadalom fiatal hölgyei tanulnak ugyan zenéni, festeni, esetleg egy idegen nyelvet törni, de nagyon kivételesen csak azt, hogy kell gazdasszonykodni. A „közönséges házakból” származó leányok pedig, mihelyt gyermek-éveiken túl vannak, belépnek a műhelyekbe. Ott megtanulják, hogy készül egy nőruha, avagy esetleg egy keztű, de nem ám, hogy kell izletes eledelet elkészíteni, vagy pedig harisnyát kivitálni. Nem csoda tehát, hogy napról-napra szaporodik az aggregények száma, — de az aggszűzeké is.

— **Eladó ház!** Magyar-utca 32. sz. a. 850 □ területtel ipari célra, vagy vendéglői helységnek terjedelménél fogva igen alkal-mas. Minden elfogadható árban eladó, esetleg több időre kiadó. 1—5 48.

— **Torontalmegye első virilise.** Torontalmegyében az első virilista: gróf Csekonesy Endre, a ki 213,021 korona adót fizet.

— **Maróczy győzelme.** Monte-Carló-ban véget ért a sakkverseny és Maróczy-nak, a magyar mesternek fényes győzelmével vég-ződött.

— **A kormányozható léghajó.** Santos-Dumont, a világhírű brazilai léghajós a „Pall Malt Magazine”-ben leírja tapasztalatait, amelyeket léghajózás közben szerzett. Elmondja, a többek között, hogy a levegőben való hajózás leginkább hasonlít egy gőzhajónak a tengeren való utjához. Ha szélesöd van, azt híné az ember, hogy csöndes tengeren vagy tavan csonakázik. Arra a kérdésre vonatkozó-lag, hogy megkapja-e az ember a tengeri betegséget léghajón is, Santos-Dumont azt mondja, hogy nem tapasztalta ezt az érzést

ennek okául azt hozza föl, hogy a léghajón nem érzí az ember azt a sok émeilytő szagot, mint a gőzhajón, meg hogy a gőzösökkel kelemetlenebbül zötykölí össze az embert, mint a léghajó. Elragadtatással beszél arról az élvezetről, amelyet a levegőben elő-rehátra, fölfelé-lefelé való szabad mozgás szerez, ha a léghajó engedelmeskedik a kormány irányításainak. Csak a madarak érzése lehet ehhez hasonló, midőn kiterjesztett szárnyaikkal kovályognak a levegő-égben. Őt évi tapasztalata alapján azt állítja Santos-Dumont, hogy tíz katasztrófa a léghajózásnál csaknem ki vao zárva. A gyorsaság problémája az első feladat, amelyivel meg kell küzdeni. A gyorsaság lehet csak biztos mérték két léghajó minőségére. Egy másik léghajós, az angol Barton a „Pages Magazine”-ben leírja a leg-újabb léghajóját, amelyet az angol hadügyi-minisztérium számára épít. Ez a léghajó felül fogja mulni az eddigieket, mert 7 emberből álló legénységet lesz képes befogadni a sebes-sége el fogja érni a 20 angol mérföldet órán-kint. A Barton-féle léghajó ballonját 180 láb hosszú s 42 láb átmérőjű, 230,000 köbláb űrtartalommal. A léghajót egy 240 négyzet-láb felületű kormánylapát fogja irányítani.

— **Tánciskola.** Jámor tánczes-ter iskolájában meg egy új tanfolyamot nyit-tott, melyre iratkozni még mindig lehet Sý-tatár-utca 10. szám alatt. Továbbá, a kik az új zsenit-boston, vagy privát óráhán-yanak tanulni: reggel 9 óratól este 7 óráig bármikor vehetnek órát. Egy magánóra 2 forint.

— **Major táncmester** márczius hó elején egy két hónapra terjedő tánc-czik-lust nyit.

Egyben kéri a t. érdeklődő közönséget, hogy magánházakban, vagy intézetekben a coloneok-at addig szervezni kegyeskedjék.

A Bostonból és a Cake-Walke-ból ma-gánórakat ad. Egy magánóra 6 korona. A magánórakat haton is vehetik: ezeket a tá-rsaságok az érdeklődők hozzák össze.

Jelentkezni, vagy értekezni minden idő-ben lehet lakásán, Mátyás király-tér (Főter) 12. szám. II. em. 25. ajtó. 49 1—*

— **Pármál ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha a kedves, gyöngéd illattal ellátott szappannal még ezt tudjuk, hogy az arzobort finomítja, üditi ugyan-nyira, hogy még a legérzékenyebb arzobortiek is nagy eredménytel használják s ha tudjuk azt, hogy ha-szonló finom minőségben ilyen ártit külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás özálóját, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 kor. 20 fillér. Készíti Szabó Béla pipere szappangyáros Miskolczon. Kapitató Kolozsvárt: Kovács P. főnált, Gergely Fe-rencz utca, Schuster Emil, Burger Frigyes, Jenev Lajos czégeknel s dr. Hintz György gyógyszer-tárban. 54 35—60

— **Fiu-vagy leánygyermek** válto-zatni akar lakásán, egy Kinizsi-utca 2. sz. (Ovár) egy uri családnál teljes ellátásba ré-szesülhet. 4—4

Szerkesztőségi üzenet.

F. J. (Vers.) Csinosan versel, kedvesen hőm-polyögnek a strófák, szinte érdemes is volna a köz-lésre. Azonban öntől jobb is telik.

A. (Vers.) Rontsz. Hiába előfizetnek, nem kü-zölhetjük. Ne írjon többé verset.

A. B. D. (Vers.) Semmi érdekesebb szín, han-gulat, vagy egyéniség. Ilyen verset többen is tudná-nk írni. Több elmélyülést és költői színt. Akkor majd írni fog közölhető költeményeket.

P. F. B. (Vers.) Kedves, intim hangulat. Fájdalom, nem nekünk való. Szépirodalmi lap-hoz küldje be

Kök. (Vers.) Nem érdemel nyomdafestéket. Nemő. A rövidkeket jobbak. Azonban azok sem teljesen kifogástalanok.

A kiadóhivatal üzenete.

Egy teljesen megbízható ügynök hir-detések felvételére kerestetik. Értekezhetni az „Ellenzék” kiadóhivata-lában.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon-tudósításai és sürgönylevelei.

Teleki-kör Nagybanján.

Budapest, febr. 20.

Néhai gróf Teleki Sándornak a vi-téz 48-as ezredesnek, Bem apó hadse-gédének emlékére irodalmi kör alakult Nagybanján. Szép és nemes czélt tü-zött ki magának: a magyarság e vég-városában ápolni és terjeszteni a ma-gyar kulturát és művészetet. Évente pályadíjakat is fognak kitűzni és ösz-szegyűjtik mindazokat az emlékeket, a melyek a vitéz ezredesre, Nagybanya város diszpolgására vonatkoznak.

Miniszteri kirendelés.

Budapest, febr. 20.

Tallán földmívelésügyi miniszter Dörner Béla kir. gazdasági intézőt és Benkő Pál gazdasági szaktanárt a szé-kelyföldi népségítés munkája végzésére kirendelte. Dörner Székelyudvarhelyen, Benkő S.-Szt.-Györgyön fog működni és az állami akciózt irányítani.

A Kossuth-pártból.

Budapest, febr. 20.

A függetlenségi Kossuth-párti kör-ben Barabás Bélának meg Ráth Endré-nek heves vitája támadt Barta Odönnel. Barabás és Ráth ugyanis *hibáztatták a párt eddigi taktikáját*, rámutattak te-hetlenségére, akcióképtelenségére s új, szabad, cselekvőpolitikát sürgettek a párt számára. Ezzel szemben Barta hevesen védte a párt régi taktikáját.

de a jelenlevők nagy része Barabásék-nak adott igazat.

Polonyi nyilatkozata.

Budapest, febr. 19.

Szóba került a függetlenségi és 48-as körben Tisza házszabálysértési szándéka. Polonyi is részt vet a beszélgetés-ben s a következő jelentős, esküszertü nyilatkozatot tette:

— *Fiuk, esküszöm magyar, becsü-letemre, hogy ha valaki a házszabá-lyokhoz törvénytellenesen mer nyul-ni, a harcz élén leszek megint!*

Új miniszter.

Budapest, febr. 20.

Khuen-Héderváry Károly gróf, a jövő hét végén érkezik vissza olaszor-szági utjáról és hír szerint, a mikor-a a delegáció befejeztével a képvise-lőház ismét összeül, át fogja venni a felség személye körüli miniszterium ve-zetését.

Magyar zászló számártakaró.

Nemzetiségi komiszkodás.

Két szerb gazficzkó — kétségen ki-vül bérencsek — olyan alávaló merényletet intézett Kikindán a magyar nemzeti zászló ellen, mely vakmerőségében párját ritkítja. Megcsufolták a magyar nemzeti zászlót a nagy ünneplő közönség szemeláttára azzal, hogy egy számár hátra a nyereg alá tették takarónak, amelyre az egyik hímpeleer ma-skarának öltözve felült és a szerb testvérek, akiknek véreit a magyar állam a legmag-sabb hivatali polczokra is főemeli, röhögve táncolták körül a fölfogadott gazembereket. Zsviörtöztek is nekik és nem akadt senki, aki a nyomorult fioczkókat annak a zászlónak a rudjával ellátta volna.

A gyalázatos esetről a tudósítás így szól: Verázitóban botrányos jelenet játszódott le hétfőn délelőtt a piaczer kellő közepén, száz és száz ember nyúlsgó tömege előtt.

Szerb ünnep lévén a gör. kel. templom előtti fötőren az ünneplő közönség százai sétáltak, midőn egyszerre két szerb paraszt jelent meg számárháton, az egyik czilinderbe, frankba öltözve, nyeregta-karónak egy hatalmas nemzeti zászló a számár hátra terítve.

Pillanat alatt óriási néptömeg verődött össze, mely kacagva, kiabálva, lármázva és zsviörtözva vette körül a szamaras embert s a csuffá tett magyar zászlót, ez pedig az utcaiz csöcsölék s egész sereg inasgyerek által kö-vetve ügetett végig a fötüzten, mignem a rendőrség véget vetett a botrány-nak s a nyomorultat bekísértette a városházára.

Megjegyezzük, hogy a botrány ostoba hősenek, Grbanásits Lubának két szerb uri ember (egy itteni ügyvéd és egy kereskedő) pénzt is adott, hogy ismételle meg a jelenet-et. A sétáló magyar uri közönség, mely a lealázó gatzetnek szemtanui volt, undorral és a legelkeseredettebb megbotránkozásal nézte, mint merészleik a magyar nemzet leg-szentebb jelvényét egy magyar rendezett tanácsu város fötüzáján ezrek szemeláttára meggyalázni és haragolt meg szegyéntől re-megve kérdezik, miért nem korbácsolják ki az ily elvetemedett gonosztevőt az ország területéről, ha már akasztóóra nem huzhatják?

Mi fog történni?

Budapest, febr. 20.

A politikai körökben most ezzel a kérdéssel foglalkoznak a legtöbbit. A különbözö híresztelésekkel szemben egy bizonyos, hogy a *harczoló ellenzék küzd tovább*. A bécsi tárgyalások után az összes ellenzégi pártoknak sorompóba kéne lépniök, de ez valószínűleg nem fog megtörténni. A Kossuth-pártot köti a paktum, Apponyieki pedig, mint mindig, ezuttal is habozni fognak.

Választási mozgalmak.

Sepsi-Szent-György, febr. 20.

Az ilyefálvi választókerület független-ségi pártja napról-napra erősödik. A függet-ségi zászló alá mindinkább csoportosul a szé-kelység.

Nagyszerű fogadtatásban részesült teg-nap az ideérkező dr. Sebess Dénes orsz. képv-iselő, a függetlenségi párt agilis, nagytehet-ségt tagja. Az állomásnál Gábor Pál szép beszédben üdvözölte. Innen hosszú kocsisor-al és lovas bandérium kíséretében dr. Nagy György képviselőjellel, ezernyi lelkes tömeg riadó éljenése mellett vonult Éthfálvára, a kerület egyik legnagyobb függetlenségi érzelmi közsébe. Itt ismét lelkes fogadtatásra talál-tak. Először dr. Nagy György képv.-jelölt mondott magas szárnyalású beszédet, majd közkívánatra dr. Sebess Dénes szólalt nagy hatással, tüzesen és lelkesen.

Alispán-választás.

Dés, febr. 19.

Az alispáni állásra két jelölt van: Bándy György főjegyző, ki 25 éve van a megye szolgálatában és báró Dió-szeghy Zsigmond Zilah város polgár-mestere. Diószeghy pártjának 16 tagu küldöttsége kereste tegnap fel gróf Bethlen Pál főispánt és szónokuk, gróf Wass Jenő jelöltjük részére támogatá-sát kérte. A főispán válaszában kijelen-tette, hogy kíváncsiatnak tartotta volna, ha előbb megkérdezi ez ügyben, hogy a vármegyét a választás izgalmaíttól megkímélik és Bándy főjegyzővel, egy régi érdemes tisztviselővel szemben je-

lőltet ne állítsanak. Sajnálataának adhat kifejezést, hogy a vármegye közönsé-gének nyugalma személyi kérdés fel-vetésével — előreláthatóan czéltalanul — megbolygattatik.

Vihar.

Barcsról írják:

Tegnap meleg, tavaszias nap után este 6 órakor elborult az ég és távolról nyugati irányban kezdetben gyéren, majd sürű villám-lás volt látható, szélfuvással, mint nyári vi-harok közeledtével. Kévéssel este 7 óra előtt csakugyan egész vihar tört ki nagy szél-fu-vás, záporosó, erős villámlás és dörgéssel, mely pár percig tartott.

Szociálisták tüntetése.

Budapest, febr. 20.

A „Népszava” elkobzása miatt a szociálisták mintegy 500-an a minisz-terelnöki palota előtt tüntettek. Beverték az ablakokat. A rendőr-ség rájuk rontott s szétkergette a ren-detlenkedő ablakbeverő hadat.

Az orosz-japán háboru.

Szt.-Pétervár, febr. 20.

Hivatalos jelentés szerint a Varjak czirkálóján 1 tisztt és 37 ember el-esett. 17-en megsebesültek.

Szent-Pétervár, febr. 20.

Rudonow kapitány, a Varjak pa-rancsnoka jelenti ujjában:

A Varjak és Korojez 6 czirkáló és 8 torpedóból álló japán hajóhaddal megütközött. A Varjak harcoképtelen lett.

A Korojezcut pedig, nehogy az el-lenség kezébe kerüljön, a levegőbe rö-píttették.

Szt.-Pétervár, febr. 20.

A Reuter-ügynökség jelenti, hogy **Korea déli részét 15,000 ko-zák átlpette. Viju közelében pedig 3000 orosz 14 ágyuval átkelt a Yalu-folyón.**

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölés szerkesztő és lapulajdonos:
MAGYARY MIHALY.

NYILTTÉR).

Kristály
!! gőzmosó-intézet !!
— Kolozsvárt, —
szemben a vasúti indóházal.
— Telefon sz. 500.

női és férfi fehérművek mosása és vasalása gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak uj volna. — Az intézet csak vizgőz és szappan által mos, tisztít és így a fehérmű rongálása ki

